

Lähetysseuran kehitysyhteistyö Kambodžassa

Alkuperäisyhteisöjen kehittäminen

Hankkeen tavoitteena on, että Koillis-Kambodžan yläkölalueella asuvan 44 etnisen vähemmistöyhteisön kyky tunnistaa kulttuuriensa ja luonnonresurssiensa arvo sekä kyky järjestäytyä oikeuksiensa puolustamiseksi on vahvistunut. Hanketta toteuttaa International Cooperation Cambodia (ICC).

Ratanakirin maakunta Koillis-Kambodžassa kuuluu Kambodžan köyhimpiin alueisiin. Suurin osa alueen väestöstä kuuluu alkuperäiskansoihin. Vaikka näiden vähemmistöjen osuus koko maan väestöstä on alle prosentti, Ratanakirissä heitä on noin 60 prosenttia väestöstä. Työssä vahvistetaan yhteisöjen kehityskomiteoiden toimintakykyä ja erityisesti naisten mahdollisuuksia saada äänensä kuuluviin keskusteluissa ja päätöksenteossa. Hankkeessa on lukutaitoluokkia, ja kaksikielisen esiopetuksen ansiosta lapset sopeutuvat paremmin khmerinkielisiin luokkiin. Kyläläisiä koulutetaan, jotta he löytävät uusia keinoja saada elantonsa kotiseudullaan ja parantaa ruokatilannettaan. ICC:n etnisiin vähemmistöihin kuuluvien hanketiimien osaamista vahvistetaan koulutuksin. Yhteistyötä paikallis- ja keskushallinnon sekä paikallisten ja kansainvälisten kansalaisjärjestöjen kanssa parannetaan tiedon jakamisen, yhteistyöneuvotteluitten ja verkostoitumisen avulla. Paikallisia opettajia koulutetaan mm. kaksikielisessä opetuksessa ja vanhempien vakuuttamisessa siitä, että koulutus on tärkeää. Yhteisöjä autetaan järjestämään keskustelutilaisuuksia. Oppimateriaalia tehdään paikalliskielillä yhteisöä ja perheitä koskevissa teemoissa, kuten perheväkivalta, päihteiden käyttö, hygienia ja koronan vastaiset toimet, ihmiskauppa, perheen talous, katastrofeihin ja ilmastonmuutokseen varautuminen, liikenneturvallisuus, lasten ja naisten oikeudet sekä etnisille vähemmistöille tärkeät lakiuudistukset.

Poikien hyväksikäytön ehkäiseminen

Hankkeen tavoitteena on, että poikiin kohdistuva seksuaalinen hyväksikäyttö Kambodžassa vähenee ja uhrin integroituvat turvallisesti yhteisöönsä ja yhteiskuntaan. Hanketta toteuttaa First Step -järjestö.

Poikiin kohdistuva seksuaalinen hyväksikäyttö on teemana edelleen tabu Kambodžassa ja ongelmaa ei virallisissa tilastoissa tunnisteta. Kuitenkin eri maakunnissa (mm. Phnom Penh, Siem Reap, Battambang ja Sihanouk Ville) tehdyt kartoitukset paljastavat ongelman yleisyyden ja siihen liittyvät väärät uskomukset. Usein ulkomaiset seksituristit ovat olleet yksinään syytettyjen listalla. Poikien ja sosiaalityöntekijöiden haastatteluista on kuitenkin käynyt ilmi, että useimmiten hyväksikäyttäjänä on paikallinen henkilö, perheenjäsen tai toinen nuori tai lapsi. Kambodžassa on pula sosiaalityöntekijöistä ja järjestöissä toimivilta sosiaalityöntekijöiltä puuttuu ammattitaito auttaa vaikeassa tilanteessa olevia lapsiasiakkaitaan. Seksuaalisen hyväksikäytön uhrin pääsevät harvoin laadukkaaseen psykososiaaliseen tuen piiriin, mikä vaikeuttaa traumasta toipumista ja lisää riskiä marginalisoitumiselle yhteiskunnassa. Hyväksikäytön uhreista tulee helposti myös itse nuorempiansa hyväksikäyttäjää, ja vahingollista kierrettä on vaikea pysäyttää.

Nuorten laitostumisen ehkäiseminen

Hankkeen tavoitteena on, että Kambodžan lastensuojelun toimijat tarjoavat asiakkailleen lasten oikeuksien ja lastensuojeluperiaatteiden mukaista palvelua niin, että lasten ja nuorten turvallinen kasvu, kehitys ja itsenäistyminen toteutuvat. Tarve lasten sijoittamiseen orpokoteihin vähenee. Hanketta toteuttaa M'lup Russey -järjestö.

Kambodžan väestöstä noin 40 % on alle 18-vuotiaita. Yli 30 % väestöstä elää virallisen köyhyysrajan alapuolella ilman sosiaaliturvaa ja perheiden tukipalveluja. Monet köyhät perheet lähettävät lapsiaan orpokoteihin paremman tulevaisuuden toivossa. Sosiaaliministeriön tilastojen mukaan 45 % orpokotien asukkaiden huoltajista ilmoitti köyhyyden olevan syy lapsen sijoittamiseen laitokseen. Orpokotien tilastot kertovat, että vain noin 25 % lapsista on menettänyt kummatkin vanhempansa. Kambodžassa on yli 140 rekisteröityä orpokotia ja rekisteröimättömien lukumäärää ei tiedä kukaan. M'lup Russey tekee työtä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisemällä tarvetta sijoittaa lapsia laitoksiin, luomalla vaihtoehtoisia toimintamalleja orpokodeille (mm. sijaisperheet), vahvistamalla nuorten elämäntaitoja sekä panostamalla orpokotien seurantaan. Lisäksi M'lup Russey pyrkii vastuuttamaan päättäjiä, orpokotien johtajia ja muita alan toimijoita lastensuojelustandardien seurantaan ja kehittämiseen. M'lup Russey on yksi Kambodžan sosiaaliministeriön pääkumppaneista lastensuojelulinjausten toteuttamisessa

Vammaisten lasten ja nuorten oikeuksien edistäminen taiteen keinoin

Hankkeen tavoitteena on, että vammaisten lasten oikeus koulutukseen toteutuu. Se tarkoittaa esimerkiksi, että erityisopetusta on tarjolla 7–14-vuotiaille lapsille ja nuorille, valmistavaa koulutusta yleisopetuksen piiriin siirtymistä varten on tarjolla ja että elämäntaito-opetusta tarjotaan aikuistuville nuorille. Tavoitteena on myös, että vammaisiin ihmisiin kohdistuvat negatiiviset asenteet vähenevät ja että vammaisten lasten ja nuorten kyvyt ja potentiaali itsenäiseen elämään paranevat. Hanketta toteuttaa Epic Arts -järjestö.

Hankkeen avulla noin 60 vammaista lasta ja nuorta pääsee erityisopetuksen piiriin ja heidän perheittensä ymmärrys ja kyky tukea erityislastaan paranee. Osa lapsista ja nuorista pystyy tuetun opetuksen avulla siirtymään yleisopetukseen paikallisiin kouluihin, ja osa nuorista voi jatkaa itsenäiseen elämään valmistavaan koulutukseen Epic Artsin toimintakeskuksessa Kampotissa. Noin 180 lasta ja nuorta ja noin 150 paikallista ihmistä, viranomaista ja muuta vaikuttajaa osallistuvat hankkeen järjestämiin Minä osaan -taidetapahtumiin. Niissä vammaiset ja ei-vammaiset lapset ja nuoret esiintyvät yhdessä Epic Artsin taideryhmän valmistelemissa teatteri- ja musiikkitapahtumissa. Näin pyritään muuttamaan yleistä mielipidettä positiivisemmaksi vammaisten oikeuksien ja kykyjen suhteen. Noin 50 000 kambodžalaista seuraa sosiaalisessa mediassa blogeja, katsoo videoita tai kuuntelee radiosta ohjelmia vammaisten lasten ja nuorten ongelmista, iloista, oikeuksista, kyvyistä ja potentiaalista. Kambodžan opetusministeriön ja Kampotin läänin koulujen ja kouluviranomaisten kanssa neuvotellaan, jotta vammaisten lasten koulunkäynti mahdollistuu, joko erityiskouluissa tai yleisopetuksessa. Tarkoituksena on, että viranomaiset ottavat vähitellen vastuun opetuksen järjestämisestä Kampotissa ja Epic Artsin rooli siinä pienenee. Samalla pyritään laajentamaan tätä kehitystä kansalliselle tasolle.